

JÓSIKA MIKLÓS és felesége PODMANICZKY JÚLIA síremlékének helyreállítása

A Házsongárdi temetőnek egyik leglátogatottabb kegyhelye a magyar regényírás atyjának, báró Jósika Miklósnak (1794-1865) a síremléke.

A világosi fegyverletétel után halálra ítélt írónak külföldre kellett menekülnie. Feleségével, báró Podmaniczky Júliával (1813-1893) osztotta meg a száműzetés keserű kenyerét. Mindketten Drezdában haltak meg. 1894-ben, az író születésének 100. évfordulóján a Jósika család hazahozatta hamvaikat. A családi kriptá közelében magasodó klasszicizáló emlékmű Pákey Lajos kolozsvári építész munkáját dicséri. A hamvakkal együtt hazahozott drezdai sírkő megmaradt része a síremlék mellett látható.

A Házsongárdi temetőben zajló „új honfoglalás” miatt, mely nem kíméli a művészi és művelődéstörténeti szempontból kiemelten fontos emlékhelyeket sem, jogos aggodalommal féltettük Jósika Miklós síremlékét. Az államosítás után a tágas főúri temetkezési kertet betonrengeteggé változtatták az új beköltözők.

A síremlék süllyedése és az ezzel párhuzamosan elindult kőkárosodás sürgős beavatkozást igényelt. Az oromzatról letört keresztet is pótolni kellett. Az emlékmű romlásának megállításával, szakszerű restaurálásával és a sírkert bekerítésével egy igazi Jósika-kegyhelyet sikerült megvalósítanunk.

A fülkében elhelyezett márványtáblán Hegedüs István sírverse olvasható:

*Két szívnek porlad itten drága hamva,
Két szívnek álma teljesül:
Szabad hazában boldogan nyughatva
E drága földdel poruk elvegyül.
Költő, örülhet lelked fen az égben,
Nem rab honod, mi ott is fájna még,
Mit festél annyi tündér bájos képben,
Megadta nemzetednek a nagy ég.
S a hű nő itt is egyesül veled,
Megadta neked a hű kegyelet.*

A sírversből a szabad haza álma szertefoszlott ugyan, de a hű kegyelet, amelynek a helyreállítás is köszönhető, megmaradt.

A. Helyreállítás előtt

B. Helyreállítás után

